

Jézus Szent Szívének ünnepe

Lk 15,3-7

„Száz juha van és elveszít egyet...”

A Jézus Szíve-tisztelet a német misztikusoknál kezdődik (1250–1350), és a Jézussal való lelki azonosulás eredménye. E tisztelet szokását a jezsuiták és a karthausiak sajátos elmélkedésekben vették át, és terjesztették el. Személy szerint Eudes Szent János igyekezett először szélesebb körben elterjeszteni ezt a jámborsági formát. Alacoque Szent Margit (1673–75) látomásait jezsuita gyóntatója, Colomiere megbízásából írta le. Az egyházi vezetők azonban egy ideig tartózkodtak ettől a jámborsági formától, egészen addig, amíg nem dolgozták ki a teológiáját. 1765-ben XIII. Kelemen pápa (1758–1769) először a lengyeleknek engedélyezte a Jézus Szíve-tiszteletét. XIII. Leó 1899-ben hagyta jóvá a Jézus Szíve-litániát. XII. Pius határozta meg az ünnepét (1939–1958).

Az ünnep a szimbolikus gondolkodás eredményeként Jézus kereszten átszúrt szívéről, mint a szeretet legértékesebb szimbólumáról elmélkedik. A szív szó a Bibliában a morálisan meghatározott személyiség jelzésére szolgál. Ha Jézus szívéről beszélünk, akkor Jézus személyiségét értjük rajta. A tisztelet célja minden esetben a Jézussal való lelki azonosulás elősegítése.

Jézus a pásztorról beszél, akit a környezetében lévő hallgatóság jól ismer. Ezzel a példázat különös alapot talált a hallgatóságban, amely éppen amiatt zúgolódott, mert Jézus nem követte a farizeusok és a rabbik viselkedésmódját, és nem különült el a bűnösöktől. Feltehetően a zúgolódás (15,2) Jézus ellen abban volt összefoglalható, hogy a Jézust lejáratni akaró művelt vallási tanítók a látott szituációból ún. „argumentum ad hominem”-et produkáltak, vagyis azt mondták, akit ilyen bűnösök vesznek körül, aki kedveli a bűnösök társaságát, az nyilván maga is bűnös. Jézus nem válaszol erre a feltevésre, amely egyébként csak erősen sejthető, de nem hangzik el a szövegben. Inkább Jézus választ egy olyan szituációt, amikor nem a farizeusok, hanem az ő hallgatósága úgy viselkedik mint az Isten. A beduin pásztor szinten személyes kapcsolatba került állataival, és nevet adott a bárányainak, ismerte mindegyiknek a természetét, és mindegyikhez ragaszkodott. Ezért, amikor egy is elveszett közülük a szurdokban, vagy a sziklák között fennakadva, akkor a többit odahagyva a keresé-

sére indult. Erre a személyes kötődés indította, a rájuk bízott állapotok közül egyet sem akart elveszíteni. A pásztoroknak ezt a spontán kötődését a juhaikhoz a hallgatósága jól ismerte és magától érthetődőnek tartotta. Nem úgy az Isten viselkedését, akiről azt tanították, hogy haragvó, a bűnt hetediziglen megtorolja, a bűnös szája leheletétől reszkethet. Jézus az Istent nem az ítélet felől írja le, hanem a teremtés felől. Az Isten igen is aggódik bűnös emberi teremtményeiért, akik a bűn útjára térve olyan csapdába estek, amelyből nem tudnak kiszabadulni. Lukács ezt a példázatot más evangélium hagyományából, vagy evangéliumokat megelőző hagyományból vette, mert nem a saját nyelvezetét használja. Inkább csak egy bevezetőt illeszt elé. Tehát ezt a példázatot nem az eredeti szituációban meséli el, hanem alkalmazza a farizusok és az írástudók bűnösöket elítélő magatartásának kritikájaként. Jézus nem a bűnössel, hanem az Isten magatartásával akar foglalkozni a példázatban. Világosan tudja, a társadalom a korabeli zsidó és a későbbi a bűnöst szívesen magára hagyja, de az Isten nem. Az Isten nem mond le a bűnösről a bűn elkövetésekor, csak az emberi közösség. Az Isten keresi, és ha képes visszavezetni a helyes útra, akkor nem neheztelését fejezi ki az eltévelyedése miatt, hanem az örömet az újra megtalálása miatt. Jézus és az Isten belülről ismeri a bűnös lelkét. Tudja, senki nem olyan hálás Isten szeretetéért, mint az, aki egyszer elveszítette bűnével, és aztán újra megtalálta. Isten az eszményi pásztor. Ezt hallgatósága a zsoltárokból (32,1) is tudhatta, vagy a prófétai hagyományból (Jer 23,24; Ez 34,1–31). Éppen ezért tűnik éles farizeus ellenes kritikának ez a példázat, mert akik nem kritizálják Jézus bűnösökkel kapcsolatos magatartását, azok jól ismerték ezt a szöveget, tehát ismerték, hogy a prófétai hagyomány, az Ószövetség, leginkább spirituális része hogyan mutatja be az Isten viselkedését.

Miközben magunk megszentelésén munkálkodunk, különösen ragaszkodunk a jó hírnevünkhöz. Az elvárt viselkedés ma is ez, a rendes ember különüljön el a bűnösöktől. Ugyanis azt tartja a magyar mondás: „Madarat tolláról, embert barátjáról, lehet megismerni.” Az ember fél attól, hogyha együtt látják a bűnössel, a közvélemény őt is a bűnösök közé sorolja. Ezért inkább magukra hagyjuk a bűnösöket, sőt saját kiválóságunk hangoztatása érdekében még el is ítéljük. Ezt a magatartást Jézus elítéli. Az a közösség, amely semmit sem tesz bűnöseire felemelésére, a megbélyegzésen kívül, maga is beteg, és nem követi a krisztusi hagyományokat. Jézus örül, ha egyet is visszavezethet az igazak közé. Számára nincs elveszett ember, neki a legkisebb is fontos.